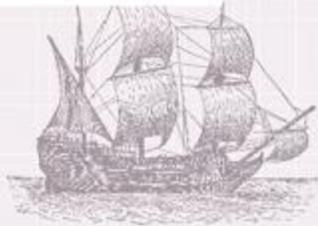
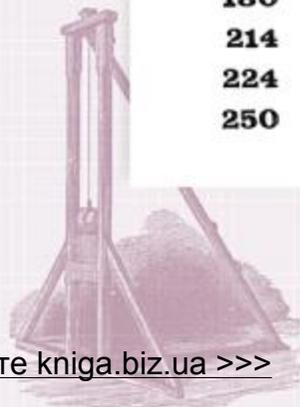




## ЗМІСТ

---

- 7** Вступ
- 8** Перші імперії
- 20** Давня історія
- 38** Середні віки
- 58** Нові світи
- 84** Епоха просвітництва
- 110** Повстання
- 140** Мінливий світ
- 180** Великі війни
- 214** Відновлення
- 224** Відновлення
- 250** Показчик



[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

## 1 2500-ті рр. до н. е. ЗБУДУВАЛИ ВЕЛИКУ ПІРАМІДУ

**ВЕЛИКА ПІРАМІДА ГІЗИ**, також відома як піраміда Хуфу, або Хеопса (його грецьке ім'я), розташована на плато Гіза на західному березі Нілу приблизно за 19 км на південний захід від Каїра. Донедавна вона була найвищою кам'яною спорудою, яку створила на Землі людина. Цей загадковий витвір поєднав виняткові інженерні навички та удосконалені знання з геометрії, астрономії та геодезії. Піраміда вирівняна щодо півночі, півдня, сходу та заходу точніше, ніж будь-яка інша відома сучасна споруда.

Радіоуглецевий метод датування, який здійснили впродовж 1980-х років, підтвердив, що піраміду збудували близько 2580–2560 років до н. е., проте дебати щодо точної дати ще досі тривають. Загально визнаним є те, що Велику піраміду спорудили як гробницю фараона Хуфу впродовж періоду правління четвертої династії. Археологи вважають, що архітектором був Хеміуну, або Хаман. Як керівник робіт він був найвищим чиновником, який служив фараону. А от історики вважають, що піраміду будували сто тисяч осіб понад 20 років, працюючи впродовж трьох місяців під час щорічних розливів Нілу<sup>11</sup>.

## 2 КОРОТКИЙ ФАКТ

**ДАВНІ ЄГИПЕТСЬКІ ЖЕРЦІ** видаляли усе волосся зі свого тіла, навіть брови та вії.

## 3 КОРОТКИЙ ФАКТ

**СТАРОДАВНІ ЄГИПЕТСЬКІ ЛІКИ** проти сліпоты — це розчавлені очні яблука свині, змішані з медом та червоною охрою, які насилали у вухо.

## 4 КОРОТКИЙ ФАКТ

**МУМІЇ ХОВАЛИ** із відкритим ротом, щоб померлі мали можливість їсти у загробному світі.



<sup>11</sup> Розливи Нілу відбувалися щорічно у серпні, вересні, жовтні до появи Асуанської греблі, будівництво якої завершили 1913 року.

## 5 КОРОТКИЙ ФАКТ

**ВЕЛИКА ПІРАМІДА ГІЗИ** — найдавніше із Семи чудес стародавнього світу та єдине, яке збереглося до наших днів.



## 6 КОРОТКИЙ ФАКТ

**ПЕРЕД ТИМ** як муміфікувати тіло, мозок витягували через ніс.

## 7 2700-ТИ РР. ДО Н. Е. ПОЧАТОК РАННЬОЇ МІНОЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

🏠 **МІНОЙСЬКА КУЛЬТУРА** розпочалася в бронзову епоху у Греції та стала першою розвинутою цивілізацією в Європі. На початку XX століття британський археолог Артур Еванс виявив та розкопав місце палацу в Кноссі на острові Крит. Він назвав цивілізацію, яка його спорудила, Мінойською — на честь міфологічного грецького царя Міноса. Мінойський період був поділений на три головні епохи: ранню Мінойську, середню Мінойську та пізню Мінойську, базуючись на відмінностях у стилях кераміки, яку знайшли під час розкопок.

Мінойці вирізнялися у дизайні, мистецтві, виробництві кераміки та завдяки їхньому розвинутому мореплаванню, поширювали свою продукцію на все Середземномор'я. Вони були вмілими інженерами та використовували підземні глиняні труби для водопостачання та каналізації. Мінойці були письменниками, а їхнє складове письмо, відоме як лінійне письмо А, ще досі потребує повного розшифрування.

Історики вважають, що природна катастрофа (ймовірно, виверження Тери та цунамі) спричинила зникнення мінойської цивілізації близько 1500 року до н. е. Ця теорія може також пояснювати Платонову легенду про Атлантиду.

Ми заварюємо чайне листя вже близько 4000 років!



## 10 КОРОТКИЙ ФАКТ

🏠 **ВИНАЙДЕННЯ ЧАЮ** приписують імператору Китаю Шень-нуну, 2373 року до н. е.

## 8 КОРОТКИЙ ФАКТ

🏠 **ПЕРШИЙ ВИРОК** за водіння у нетверезому стані трапився близько 2800 року до н. е. Егіпетського візника заарештували після того, як він переїхав принцесу.

## 9 КОРОТКИЙ ФАКТ

🏠 **МЕСОПОТАМСЬКИЙ ПРАВИТЕЛЬ** Ур-Намму загинув у битві близько 2050 року до н. е. — колісниця застрягла у болоті, й він упав із неї.

## 11 1900-ТИ РР. ДО Н. Е. ГЕРОЇЧНА ДОБА

🏠 **ГЕРОЇЧНА (АБО МІКЕНСЬКА) ДОБА** була останнім періодом бронзового віку історії Стародавньої Греції. Це історичний етап, що асоціюється із грецькою міфологією та творами Гомера.

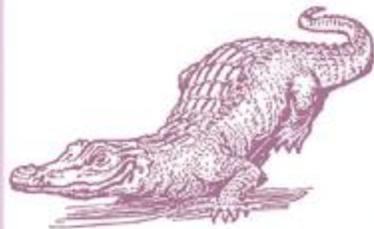
## 12 КОРОТКИЙ ФАКТ

🏠 **ПОДІЛ ХВИЛИН ТА ГОДИН** на 60 одиниць уперше використали шумери Месопотамії (сучасний Ірак) у третьому тисячолітті до нашої ери.

Мікенці (їх так назвали за археологічним комплексом Мікен у Південній Греції) прибули з півночі близько 1900 року до н. е., щоб взяти під контроль материкову Грецію. Вони були цивілізацією воїнів, вмілих вершників, візників, вправних мореплавців. Мікенці подорожували Егейським морем у пошуках міді та олова для виготовлення бронзи й торгували з Єгиптом та Італією. Археологи знайшли зразки їхніх товарів по всьому Середземномор'ї, навіть

у далекій Британії. Основою мікенської архітектури були фортифіковані міста, зокрема Аргос, Спарта, Афіни та Фіви. Мікенці перейняли вміння та досвід мінойців: обладнували ванні кімнати своїх палаців водогонями та декорували будівлі майстерними фресками із зображенням героїчних подвигів.

Найбільшою перемогою мікенської армії стало завоювання Трої близько 1200 року до н. е. Та вже через два покоління мікенців витіснили із материкової Греції нові племена дорійців, залізна зброя яких виявилася ефективнішою за примітивні кам'яні версії мікенців.



## 13 КОРОТКИЙ ФАКТ

🏠 **ПЕРШИМ ВІДОМИМ КОНТРАЦЕПТИВОМ** був послід крокодила, який використовували єгиптяни близько 2000-х років до н. е.

Купить книгу на сайте [kniga.biz.ua](http://kniga.biz.ua) >>>

## 14 1780 Р. ДО Н. Е. КОДЕКС ХАММУРАПІ

 **КОДЕКС ХАММУРАПІ** є одним із найдавніших та однозначно найкраще збережених писаних юридичних кодексів у світі. Його уклад близько 1780 року до н. е. вавилонський цар Хаммурапі. Майже повний Кодекс, вигравіюваний на діоритовій стелі, розкопали археологи у давньому місті Сузи (сучасний Іран) 1901 року.

Цар Хаммурапі правив Аморійською династією Вавилону впродовж 1792–1750 років до н. е. Він був полководцем та першим правителем Месопотамії, що об'єднав різні держави, з яких сформувалась Вавилонія. Щоб контролювати та керувати своєю величезною імперією різних народів, Хаммурапі створив 282 закони. Ці закони (кодекси) охоплювали усі аспекти життя: релігію, рабство, шлюб, військову службу, іригацію.

Кодекс поділений на три частини: Пролог розповідає про мету Кодексу; Закони перелічують усі наявні правила; в Епілозі описано покарання для порушників закону. Багато сучасних ідей правосуддя та управління походять із Кодексу, наприклад, відома приказка «око за око, зуб за зуб».

## 15 КОРОТКИЙ ФАКТ

 **КОДЕКС ХАММУРАПІ** 1780 року до н. е. передбачав покарання для чоловіка — за поцілунок одруженої жінки йому відрізали нижню губу.



## 16 КОРОТКИЙ ФАКТ

 **ОЛЬМЕКИ МЕКСИКИ** почали вирощувати боби какао та виготовляти шоколад близько 1500 року до н. е.

## 17 1274 Р. ДО Н. Е. БИТВА ПРИ КАДЕШІ

 **БИТВА ПРИ КАДЕШІ** — найдавніша відома зафіксована битва в історії та, ймовірно, найбільша битва, що коли-небудь відбувалася за участі колісниць.

Египетські сили під командуванням воїна-фараона Рамзеса II рушили на місто Кадеш (на річці Оронт в Сирії), яке утримували хетти, щоб повернути його під египетське правління.

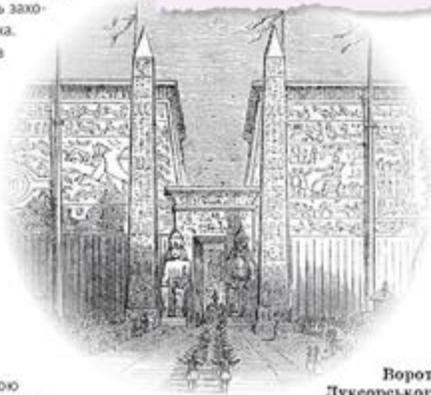
Фараон послав чотири загони своєї армії (одним із них було військо Амона на чолі із самим Рамзесом) підійти до міста із півдня. Хетські шпигуни обдурили Рамзеса, і він повірив, що ворожа армія (очолювана царем Муваталлі) перебувала набагато північніше. Тому Рамзес послідує до Кадеша, сподіваючись захопити Муваталлі зненацька. Так він ненавмисно завів свої колісницькі у пастку хетів.

Армія хетів, яка ховалася за міським насипом, атакувала египетський табір. У великій битві брали участь понад 5000 колісниць.

Хоча обидві сторони зрештою уклали перемир'я, битву проголосили великою египетською перемогою Рамзеса II. На згадку про це залишилася «Поема» та «Зведення», а також зображення на стінах численних храмів у Карнаці, Абу-Сімбелі, Рамессеумі, Абідосі та у Луксорському храмі.

## 18 КОРОТКИЙ ФАКТ

 **РАМЗЕС II ПОМЕР** у 1225 році до н. е. і залишив по собі 96 синів та 60 дочок.



Ворота Лукеорського храму

[Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)